Після великодня торік була якась неділя. Я пообідав і пішов у садок. Чого й пішов? Просто так, подивитися, як дерево цвіте. Ну й цвіло ж! Вишні там у нас, чи повірите, як молоком пообливані були: сонце світить, а вони вже білі-білі стоять. Бджоли поживились тоді: ще, як на те, тихо було, так вони одно в’ються, одно гудуть. Гарно так було, та пах такий був. Ще соловейко як піде "тьох-тьох-тьох" — аж дух радіє.

Стою... Як ось... "трісь!" щось так збоку. "Що воно?" — думаю. Прихилився та й дивлюсь. Коли воно — Петро, парубійка Омельків, лізе-лізе у садок у Симонів. І такий празниковий: новий картуз на йому, ще й набакир, нова чумарка розхристана, і жилетку синю видно. Переліз і чалиться... Куди ж це він? Аж... Я й не туди-то... Маруся під калиною! І така: в квітках, у намисті, у керсеті в новому, в сорочці вишиваній... А сама... так і жевріє, бровенята так і чорніють — ну, як квіточка ж, ще в косі й стьожка червоніє. Сидить і перебира якісь квіточки голубенькі. Петро припалився та так злегенька:

— Тю!

Вона й жахнулась, підвела головку, як ясочка, та й засміялась.

— Іч який,— каже,— ось я тобі...— та й ударила його квіточками по чумарці. А він пальцем на неї.

— Ну-ну-ну,— каже,— чого на вулицю не йдеш?

А вона йому:

— Хай ще збираються,— та сіп за полу його. Він так і впав коло неї, вхопив її за шию рукою, а вона його квіточками злегенька по лиці, по лиці, далі й схилилась на його...

Як уже вони милувалися там, що шепотіли — не знаю... Бачив тільки, що вона часом за груди бралась, на соловейка позирала та до Петра тулилась. Він до неї... Я й думаю: "От щасливі люди". Як ось... Що ж "ось"? На мою думку, і хай би ото вони так раювали. Так... Слухаю:

— Марусю, Марусю! — гукає Симон од хати.— Іди лиш,— каже,— сюди.

Обоє так і посхоплювались. Петро й каже:

— Мо’, старости... тепер вони вештаються.

Маруся обтрушується, обгладжує спідницю, вирвала травиці, обміта черевички...

— Гляди ж,— каже Петро,— мо’, й справді старости, то гарбуза дай їм... Ми молоді ще — погуляєм... як гарно!.. А там, дасть бо’, і поберемось. Виходь же на вулицю.

А Маруся:

— Вийду, вийду.

Та й пішла... І так несміливо: що ступить, та й придивляється з-за вишеньок, і то побіліє, то почервоніє. А Петро ще раз:

— Виходь же!

Та через лісу, та до молоді, що вже пісень заводила. Маруся виткнулась з садка і, як скам’яніла, стоїть і не зворухнеться. Гляну до хати, аж там... міщанин якийсь з батогом, такий засмальцьований. Батько гукнув її ближче, міщанин і питає:

— Ну, дівчино, наймешся до мене?

А батько:

— Хоч не найметься, то наймем.

Так і залилась бідна сльозами.

Батько й каже:

— Плач не плач, а нічого не поможеться. Я вже ось стільки жалів тебе, не наймав, а це не по силі вжаліть. Ти ось, слава богу, дівка, тобі й сього, й того треба, та й ті більшають (у Симона ще е маленьких троє). І тим треба, та й так усього треба, а я... що я сам... Та ще он і люди тюкають: яка, кажуть, дівега, а він у такому вбожестві держить її дома... Так ото таке: оце, спасибі, трапивсь чоловік, дає тридцять п’ять карбованців, дає зодів, то де нам узять? — наймайсь та й нас будеш піддержувать.

Мати там сльози втира, а там теж:

— Наймайсь, доню, нічого не зробимо. Спасибі, що й лучились дядюшка ці, у їх же легше-таки, ніж у хазяїна де абощо.

А міщанин:

— Е, у наших легко, ми торгуємо, телята ріжем, у наших усе сиди, усе гуляй... І у наших — город — благородно усе.— Такий чудний.

Маруся нічого вже. Пішла в хату... Вийшла і без квіток, і без намиста, у буденному в усьому. Сіла на віз поруч з різником, поїхала.

їдуть поз молодь, дивиться Петро... побілів-побілів. А Маруся... затулилась хусточкою та так і здригається вся, сльози так і ллються.

"Отак,— думаю,— вийшла на вулицю!"

Тижнів через два після цього я у городі був. Сюди заглянув, туди никнув, та аж до смерку дом’явсь. Смерком іду додому. А тихо так. Я йду дорогою, а пішоходом іде дівчина якась: у кохточці, в спідничині, платочком зап’ята і боса. Я б і байдуже до неї, та дивлюсь — за нею сунуть... паничі якісь, такі повбирані: піджаки на їх такі, аж вороні, чоботи чи ботинки там аж риплять. От де люди, подумаєш, а вони... сунуть, і оце як не видно нікого такого, панка якого абощо, то вони так ні з сього ні з того: "Кахи!" на ту дівчину або штовх один одного, то той, ніби ненавмисне, та як поточиться, та на неї. А вона, бідна, тільки що не плаче.

— Чого ви,— каже,— начепились на мене? Що я вам винна?

Я дивився, дивився, а далі одважився та й кажу:

— А що то ви робите? А ще й городські,— кажу,— розумними щитаєтесь.

Вони пом’ялись, пом’ялись, один і мурлом назвав мене, та й повернули назад. Я — до дівчини до тії, вона нічого мені. Ідемо. Дивлюсь — по знаку щось. Придивляюсь — аж Маруся! Та така: щоки позатягало їй, очі — як у ямах, сльози блищать...

— Це ти? — кажу.— Як живеш?

А вона мов крізь плач аж:

— Та оце ж, оце ж так!.. Іду, посилали в місце в одно, а вони й... напали...

— Що ж воно за паничі,— кажу,— розпутні такі?

— Писарчуки, сапожники. Позбираються та й дивляться наймичок... аби вечір.

— То лихо,— кажу.

А вона:

— Це й нічого ще, а то, а то...— та й заплакала, а далі так жалібно:— А то... А то посилають за булкою раз, я й пішла. А надворі хороше, хороше було. Місяць... аж сяє, тихо та тепло... та ще ми живем в уличці, од дерева недалеко, та бузок пахне... А тут ще... як заспівають парубки десь, дівчата — боже! — у мене так і забилось серце...

Натякнула й замовкла. Про Петра, видно, хотіла казать, помовчала й каже:

— Вони ото... сидять, співають, голубляться... Господи!.. Так би й полетіла туди. Та заплакала тільки, та й іду. Коли це хіп мене... з-під огорожі. Я — ой! а далі й... рот затулили. Та уличка глуха, так вони... так вони...

Не доказала, затулилась долонями та як ридне: — Боже мій,— каже, — боже мій!

Та поки й у вуличку повернула, усе плакала.